

lovforslag, som engang er blevet vedtaget her; den ærede Rigsdagsmand modsætter sig derimod dette Forslag, han modsætter sig den Ordning, som man, efter alle foreliggende Omstændigheder troer at maatte gaae ind paa, og det er derfor naturligt, at han ikke vil kunne see nogen Hindring for at fremme Actionsforslaget, om han ogsaa saae, at deri laae en Hindring for Forsølgelsen af et Maal, som han ikke billiger. Jeg troer vistnok ikke, at Alt kommer an paa „hurtigt“ at bringe os ud af den Tilstand, hvort vi nu befinde os. I og for sig er jo Rigsdagens Stilling ikke saa utaalelig. Vi ere igjennem de ³/₅ Ihænderhavere af Rettigheder, der udstrække sig videre end de Rettigheder, vi kunne vente at beholde; men jeg troer, at denne Stilling kun er gunstig, netop forsaavidt vi selv arbeide paa at komme ud af den, forsaavidt vi selv villig række Haand til enhver Bestræbelse for, at ogsaa de andre Landsdeles Beboere kunne blive deelagtige i de samme Goder, som vi nu have. Dette er om ikke den Retgrund, saa dog den moraliske Grund, hvorpaa vore Bestræbelser maae hvile. I det Dieblif, vi ikke med Billighed imødefomme Bestræbelserne for, at de andre Landsdele kunne deeltage med os i de samme constitutionelle Goder, saa falder den moraliske Grund, hvorpaa vi selv staae; thi at vi vedblivende skulde være i Besiddelse af disse Rettigheder, vilde stride alt for meget mod Forholdenes naturlige Ordning; Saadant kan kun finde Sted i en Overgangstilstand.

Jeg kommer nu til et Spørgsmaal, som har været Gjenstand for temmelig vidtløftige Forhandlinger, og som ogsaa hos forskjellige af mine ærede politiske Venner har givet Anledning til nogen Meningsforskjellighed, nemlig om man skulde tage denne motiverede Dagsorden i og for sig, paa Grund af Sagens egen Natur, eller om man skulde tage den, fordi man lægger megen Vægt paa Ministeriets Erklæring. Dette er virkelig en meget fin Forskiel, og det er et Tegn paa den overordentlig gode Samstemning og Enighed, der maa være tilstede i Thinget, naar man kan lægge Vægt paa saadanne fine Forskjelligheder i Meningerne. Da det imidlertid har vist sig, at enkelte, ja ikke

faa faa Stemmer have udtalt sig imod selve den foreslaaede Dagsorden, i og for sig selv betragtet, saa er det vistnok onskeligt, at vi lægge saa liden Vægt som muligt paa disse finere Nuancer i Overbeviisningen. Naar jeg betragtede Actionen alene med Hensyn til den selv, naar jeg troede, at den set ikke havde videre politiske Følger, saa vilde jeg ansee den for velgrundet, for tilraadelig; men jeg troer, at Forsamlingens store Fleertal, med Klarhed i Overbeviisningen, frem for Alt forfølger et eneste Formaal, det nemlig: at faae Fællesforfatningen bragt i Stand saaledes, som vi troe at kunne modtage den. Forsamlingen troer, ved alene at forfølge dette Formaal, paa bedste Maade at fyldestgjøre sin Pligt mod sit Fædreland, derved bedst at værne om det, som vil blive Danmarks særegne Grundlov, og tillige om, at saa Meget som muligt af Danmarks Grundlov gaaer over i Fællesforfatningen. Dette er vort Hovedformaal; alt Andet bliver mere eller mindre Bisformaal, der maae betragtes i Forhold til det stillede Hovedformaal. Jeg tillod mig derfor ogsaa at ytre i det opløste Folkething, at, dersom det afgaaede Ministerium vilde gaae ind paa Adressen, vilde jeg, for mit Vedkommende, have ladet Actionen falde; saameget stod det at fremme Fællesforfatningen for mig som Hovedformaal; thi det faldt jo af sig selv, at man ikke kunde samvirke med Ministeriet i samme Aandedræt, som man actionerede det. Derfor maa jeg ogsaa nu, efterat det nuværende Ministerium har erklæret, at man ved at forfølge Actionen vil vanskeliggjøre Opnaaelsen af det, der ikke alene er Ministeriets, men ogsaa Rigsdagens Formaal, tilraade i Overeensstemmelse med det, jeg fra første Begyndelse yttrede, at man for Liden stiller Rigsretsactionen i Bero. Ja, det er muligt, at man ikke behøver denne Ministeriets Erklæring, for at komme til en saadan Bestemmelse; jeg vil villig indrømme, at der her kan være Medlemmer, der ere saa skarpsigende, og saa nøie inde i Ministeriets Planer, at de ikke behøve denne Erklæring; for mig derimod var denne Erklæring nødvendig, og jeg er overbeviist om, at den for Mange her i Rigsdagen har været nødvendig. Lad os gjøre de Bete, som Ministeriet